

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgül SAKİ

İstanbul Milletvekili

Son dönemde kamuoyuna yansıtılan haberlerde, “yabancı öğrenciler sınavsız şekilde tıp fakültelerine yerleştiriliyor”, “Türk öğrencilerin hakkı yeniyor”, “AKP yabancılara ayrıcalık tanıyor” gibi iddialar dolaşmaktadır.

Bu iddialar, özellikle milliyetçi-ulusalcı çevreler tarafından sosyal medyada sistematik biçimde çoğaltılmakta; toplumsal öfke, iktidarın neoliberal eğitim politikalarına değil, yoksul ve göçmen öğrencilere yönlendirilmektedir. Oysa gerçek tablo çok daha derindir: Türkiye'nin yükseköğretim sistemi, AKP iktidarı döneminde piyasalaştırılmış, özelleştirilmiş ve rantta açılmıştır.

Üniversiteler, bilimin ve kamusal eğitimin mekânı olmaktan çıkarılıp, döviz geliri ve siyasal prestij üretim merkezlerine dönüştürülmüştür. Bu süreçte “uluslararası öğrenci” politikası, iktidarın yumuşak güç ve ticaret diplomasisi aracına dönüşmüştür. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) bursları, Türkiye Maarif Vakfı ağları ve TİKA projeleri, özellikle Afrika ülkeleriyle geliştirilen ticari ilişkilerin tamamlayıcısı olarak işletilmektedir. Örneğin 2005'te “Afrika Yılı” ilanıyla başlayan süreçte Türkiye-Afrika ticaret hacmi 5 milyar dolardan 40 milyar dolara çıkarken, aynı dönemde binlerce Afrikalı öğrenci Türkiye üniversitelerine kabul edilmiştir.

Somali, Nijer, Sudan gibi ülkelerle yapılan enerji, inşaat ve savunma anlaşmalarının hemen ardından, bu ülkelere gelen burslu öğrenci sayılarında da artış yaşanmıştır. Resmî söylem “kardeşlik” ve “insani diplomasi” olarak sunulsa da, gerçekte bu politikalar ticari ve ideolojik bir karşılıklılık düzeni içinde yürümektedir. Afrikalı öğrenciler yalnızca “yardım alan” değil; Türkiye'nin Afrika'daki çıkarlarının sosyal sermayesi hâline getirilmektedir.

Yabancı öğrencilere yönelik milliyetçi nefret kampanyaları, esasen sınıfsal bir perde işlevi görmektedir. Gerçek mağduriyet, ne Suriye'den gelen bir mülteci öğrencinindir, ne de Nijerya'dan burslu gelen bir genç kızın. Gerçek mağduriyet, yoksul emekçi çocuklarının eğitim hakkına ulaşamamasıdır.

Bugün üniversiteye erişemeyen binlerce gencin önündeki en büyük engel, “yabancı öğrenciler” değil, AKP’nin neoliberal eğitim düzenidir. Üniversiteler, döviz girdisi ve itibari PR alanı olarak görüldükçe; denetim zayıflamakta, kayıt süreçleri aracı şirketlerin eline bırakılmakta, “sahte denklik” ve “belge skandalları” ortaya çıkmaktadır. Pamukkale Üniversitesi’nde yaşanan sahte belge vakaları, bu yapısal çürümenin tipik bir örneğidir. Sorun “yabancı öğrenci” değildir; sorun, denetimsiz, ticarileşmiş, rant odaklı yükseköğretim düzenidir.

Bu neoliberal otoriter sistemde en fazla görünmez kılınanlar, kadın, göçmen ve emekçi öğrenciler olmuştur. Birçok kadın öğrenci, barınma ve burs koşullarındaki adaletsizlikler nedeniyle eğitimini yarıda bırakmakta; mülteci kökenli öğrenciler ayrımcılık, cinsiyetçilik ve ırkçılık arasında sıkışmaktadır. AKP iktidarı, “uluslararası eğitim”i bir kalkınma ve vitrin meselesi hâline getirirken, bu öğrencilerin sosyal haklarını koruyacak hiçbir yapısal mekanizma kurmamıştır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’deki yükseköğretim kurumlarında eğitim gören yabancı uyruklu öğrenci sayısı ülke ve fakülte bazında nedir?
2. Tıp fakültelerinde uygulanan yabancı öğrenci kontenjanı “%10 sınırına uyulup uyulmadığı bakanlığınız tarafından nasıl denetlenmektedir?
3. Yabancı öğrenci kabulünde aracı şirketlerin rolü nedir? Bu şirketlerin faaliyetlerini düzenleyen yasal bir çerçeve mevcut mudur?
4. Son 5 yılda hangi üniversitelerde yabancı öğrenci kayıtlarında sahte belge, denklik veya kimlik tespiti vakaları yaşanmıştır?
5. Bu vakalar sonrası hangi idari ve adli yaptırımlar uygulanmıştır?
6. Yabancı öğrencilerle ilgili kamuoyuna yansıyan manipülatif ve ırkçı söylemlere karşı bakanlığınız bir bilgilendirme veya kamu kampanyası yürütmeyi planlamakta mıdır?
7. Kadın ve mülteci öğrencilerin eğitim hakkına erişimini kolaylaştıracak özel bir politika veya fon mekanizması oluşturulmuş mudur?
8. Türkiye Maarif Vakfı, YTB ve TİKA tarafından desteklenen yabancı öğrenci burs programlarının hangi ülkelerde, hangi kriterlerle uygulandığı kamuoyuna açıklanacak mıdır?
9. Göçmen öğrenciler ve bölge halkının karşılıklı kültürel uyumunun sağlanması ve ayrımcılığı önlemeye dönük bir programınız olacak mıdır?